

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119460828
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:6119460828.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31340890, právne zastúpený: SEDLAČKO & PARTNRES, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 proti žalovanému: 1/ Z. Y., P. XX.XX.XXXX, Y. J. XX/XXXX, XXX XX E., 2/ D. Y., P. X.XX.XXXX, Y. J. XX/XXXX, XXX XX E. o zaplatenie 13.605,28 eur s prísl. takto

r o z h o d o l :

I. Súd zastavuje konanie v časti o zaplatenie sumy 383 eur.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 7595591984 z 9.6.2015 v bode 3.18 v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasia, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok banky voči dlžníkom/spoludlžníkovi sa platby dlžníka/spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“ je neprijateľná.

III. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 8.014,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 6.12.2019 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 200 eur vždy k 20.dňu v mesiaci, počnúc mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

V. Žalobca má voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 18%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 7.2.2020 domáhal zaplatenia sumy 13.605,28 eur s prísl.. Nárok uplatnil z titulu zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 9.6.2015 uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi, na základe ktorej bol dlžníkom žalobcom poskytnutý úver vo výške 13.800 eur. Nakoľko dlžníci porušil povinnosti zo zmluvy, celý úver vrátane príslušenstva sa stal splatným.

2. Vo veci bol Okresným súdom Banská Bystrica dňa 23.12.2019 pod sp. zn. 32 Up 1904/2019 vydaný platobný rozkaz, ktorým súd žalobe vyhovel.

3. Proti tomuto platobnému rozkazu podali žalovaní písomným podaním z 17.1.2020 odpor, v ktorom uviedli, že namietajú premlčanie, výšku dlžnej sumy, nedostatočné skúmanie bonity dlžníkov a poukázali aj na Dohodu o zrážkach zo mzdy. V prípade opodstatnenosti nároku žiadali o možnosť splácať dlh v

splátkach po 50 eur mesačne, pretože žalovaný v 1. rade zarába iba minimálnu mzdu a žalovaný v 2. rade poberá invalidný dôchodok vo výške 271 eur mesačne.

4. Písomným podaním sa k odporu vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že námietka premlčania je neurčitá a nedôvodná, poplatok vo výške 9 eur bol za upomienku a bonita bola skúmaná štandardným spôsobom. Nesúhlasil so splátkami vo výške 50 eur mesačne, keďže splatenie dlhu by trvalo prídlho. Navrhol žalobe vyhovieť.

5. K vyjadreniu žalobcu sa písomným podaním z 6.3.2020 vyjadrili prostredníctvom právneho zástupcu žalovaní, ktorí uviedli, že veriteľ neposúdil úverovú bonitu žalovaných, namietal neplatnosť zmluvy kvôli predvyplneniu časti zmluvy a neplatnej dohode o výške úroku. Zároveň spochybnili neplatné inkorporovanie obchodných podmienok, nedostatok písomnej formy, neuvedenie predpokladov pre výpočet RPMN, nesprávne uvedenie celkovej čiastky, neuvedenie výšky, počtu a termínov splátok v členení na istinu, úroky a iné poplatky, nesprávne uvedenie doby trvania zmluvy, neuvedenie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou. Navrhli žalobu zamietnuť.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. l. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. l. 6 a nasl. je zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými, na č. l. 8 je aktuálny stav úveru k 30.11.2019, na č. l. 10 a nasl. sú poštové podacie háčky smerujúce k doručeniam zásielok, na č. l. 16 je predžalobná výzva na plnenie, na č. l. 18 je upozornenie výzva na splatenie dlžnej časti úveru, na č. l. 21 je výzva na úhradu dlžnej sumy, na č. l. 22 a nasl. sú všeobecné obchodné podmienky žalobcu, na č. l. 55 je platobný rozkaz OS BB č. k. 32Up/1904/2019-55 zo dňa 23.12.2019, na č. l. 67 a nasl. je odpor žalovaných voči tomuto platobnému rozkazu, na č. l. 69 a nasl. je rozhodnutie Sociálnej poisťovne vo vzťahu k žalovanému v 2.rade, resp. výplatná páska žalovanej v 1.rade, na č. l. 74 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k odporu žalovaných, na č. l. 76 a nasl. sú reporty, resp. otázky smerujúce k bonite klientov, na č. l. 146 a nasl. je vyjadrenie žalovaných k vyjadreniu žalobcu, na č. l. 153 a nasl. je sadzobník poplatkov pre fyzické osoby účinný od 1.5.2015, na č. l. 168 a nasl. je vyúčtovanie zrážok zo mzdy, resp. žiadosť o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy, na č. l. 169 je dohoda o zrážkach zo mzdy, na č. l. 178 je odpoveď žalobcu na výzvu súdu a čiastočné späťvzatie žaloby, na č. l. 188 a nasl. je vyjadrenie žalovanej k čiastočnému späťvzatiu žaloby, na č. l. 214 je odpoveď žalobcu na výzvu súdu vo vzťahu k jednotlivým úhradám zo strany žalovaných, na č. l. 238 je ukončenie právneho zastupovania právneho zástupcu žalovaných smerom k žalovaným, na č. l. 251 je ospravedlnenie neúčasti žalovanej v 1.rade na dnešnom pojednávaní, na č. l. 252 sa nachádzajú výplatné pásy žalovanej v 1.rade, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Dňa 9.6.2015 bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi. Zmluva je formulárová. V zmluve sú okrem výšky úveru 13.800 eur a 108 mesačného splácania uvedené aj ďalšie údaje a to výška mesačnej splátky 225,30 Eur, celková čiastka úveru 22.605,27 Eur, dátum konečnej splatnosti 20.8.2024, dátum prvej splátky 20.7.2016, úroková sadzba 11,90 % p. a., RPMN 12,60 % a priemerná hodnota RPMN 11,53 %. Zmluva bola uzavretá so základným súborom poistenia schopnosti splácať úver.

8. Výzvami zo dňa 27.7.2017 žalobca upozornil a vyzval žalovaných na splatenie dlžnej časti úveru so splátkami po lehote splatnosti vo výške 1.111,80 eur.

9. Výzvami zo dňa 23.8.2017 žalobca vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy vo výške 14.253,95 eur v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy.

10. Predžalobnými výzvami zo dňa 28.11.2019 právny zástupca žalobcu vyzval žalovaných na úhradu sumy vo výške 14.253,95 eur.

11. Na č. l. 69 spisu sa nachádza rozhodnutie Sociálnej poisťovne vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, ktorému bolo k 1.1.2020 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 271 eur mesačne.

12. Na č. l. 70 a 252 spisu sa nachádzajú fotokópie výplatných pásov žalovanej v 1. rade, z ktorých vyplýva, že jej mesačná výplata osciluje okolo minimálnej mzdy.

13. Písomným podaním z 1.6.2020 vzal žalobca žalobu čiastočne späť v časti istiny spolu vo výške 383 eur a žiadal konanie v tejto časti zastaviť, pričom žiadal priznať sumu 13.222,28 eur s prísl... Súd prvej inštancie preto postupom podľa § 145 CSP konanie v tejto časti, ako aj vo vyššie uvedenom späťvzati, zastavil tak, ako je to uvedené v I. výroku tohto rozsudku.

14. Písomným podaním z 30.11.2020 právny zástupca žalobcu na výzvu súdu uviedol, že žalovaní uhradili na úver istinu vo výške 390,88 eur, na úroky vo výške 4.868,27 eur a poplatky vo výške 525,90 eur, teda celkovo uhradili z tohto úverového vzťahu sumu 5.785,05 eur.

15. Na pojednávaní konanom 9.3.2021 v neprítomnosti žalovaných, právny zástupca žalobcu uviedol, že zotrváva na podanej žalobe tak ako bola doručená pôvodne súdu v zmysle následného čiastočného späťvzatia z 1.6.2020. Uviedol, že špecifikovali po čiastočnom späťvzati presne dlžnú sumu. Konštatoval, že jednotlivé výhrady žalovaných považoval za účelové a špekulatívne. Uviedol, že predmetná zmluva o úvere bola platná a účinná, platné bolo aj zosplatnenie, pričom jednotlivé splátky na základe dohody o zrážkach zo mzdy boli započítavané len na istinu. Navrhol preto žalobe v zmysle uvedeného vyhovieť, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

16. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

17. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Žalovaní nepochybne neuzatvárali úverovú zmluvu ako podnikatelia, ale ako fyzické osoby a ani pri jej plnení nekonali v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Preto s poukazom na § 52 ods. 4 OZ majú bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľov.

21. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci, poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom podľa tohto zákona sa rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

23. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

25. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Medzi nimi pod písm.

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

j/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miere nákladov.

26. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930>>/, <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930>>/ a y/.

27. Súd prvej inštancie zdôrazňuje, že údaj o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákondarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu teda spotrebiteľovi stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré v zákone č. 129/2010 Z. z. sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve spomínaný údaj chýba, keďže nie je uvedené, aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho v zmluve chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, t. j. adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, čo by samo osebe stačilo na vyhlásenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

28. Len na margo súd prvej inštancie akcentuje, že pri počte splátok 108 a mesačnej splátke 225,30 eur je celková čiastka 24.332,40 eur a nie vo formulári uvedená celková čiastka úveru v sume 22.605,27 eur, čo pre spotrebiteľa vyznieva máľúco a zavádzajúco.

29. Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

30. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

31. Poskytovanie bankových služieb je predmetom podnikateľskej činnosti žalobcu, pričom zo zmluvy nevyplýva, že by žalovaní pri uzatváraní zmluvy jednali v rámci predmetu svojej podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti, zamestnania alebo povolenia.

32. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobcu bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaní v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Právny vzťah strán súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

33. Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As 30/2015 - Dle kasačního soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím

úveru, ktoré by vedlo k jeho insolvenčnej se všetkými negatívnymi následkami, a to jak ekonomickými v podobe ztráty majetku, tak spoločenskými v podobe spoločenskej stigmatizácie (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

34. Súd prvej inštancie podrobil preskúmanie prejednávanej veci nielen z pohľadu pozitívno-právneho, ale aj z pohľadu jusnaturalistického, najmä cez prizmu dobrých mravov. Len na margo súd prvej inštancie poukazuje na fakt, že k inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný.

35. Dobré mravy netvoria spoločenský normatívny systém, ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti, poctivého správania a dobra. Dobré mravy sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť vystihujú podstatné historické tendencie, sú uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných.

36. Občiansky zákonník, ani iný predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarca ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán, nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi, alebo nie. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. augusta 2008, sp. zn. 16Co/152/2008).

37. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

38. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

39. Čo sa týka zamietavého výroku (IV. výrok tohto rozsudku), súd prvej inštancie konštatuje, že konanie právneho predchodcu žalobcu spočívajúce v nenáležitom skúmaní bonity klienta je možné posúdiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Z podkladov predložených samotným žalobcom vo vzťahu k bonite žalovaného skúmanej právny predchodcom žalobcu, okrem popisu úveru vyplýva, že žalovaný uviedol určité údaje právneho predchodcovi žalobcu, ktoré tento bez ďalšieho akceptoval.

40. Za týchto okolností nemožno v žiadnom prípade o právnom predchodcovi žalobcu hovoriť ako o tzv. starostlivom hospodárovi, resp. o obozretnom konaní, keď úverovo zazmluvnil žalovaného spôsobom, že nelustroval žalovaného v úverových registroch a to všetko za predpokladu úverového vzťahu v trvaní minimálne 9 rokov. Súd prvej inštancie preto takéto formulárove, ba priam ľahkovážne, skúmanie bonity dodávateľom u spotrebiteľa vyhodnotil za v rozpore s dobrými mravmi a preto žalobu jednak kvôli laxnému skúmaniu bonity a jednak kvôli vyššie konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v prevyšujúcej časti zamietol.

41. Je tiež nevyhnutné poukázať na tú skutočnosť, že v samotnej žiadosti o poskytnutie úveru boli uvedené aj záväzky žalovaných, konkrétne v sume 9.500 eur vo vzťahu k Poštovej banke (v tomto konaní žalobca), 2.000 eur vo vzťahu k spoločnosti Quatro a 2.000 eur vo vzťahu k spoločnosti Tesco fin. služby, teda spolu vo výške 13.500 eur. Napriek tomu žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 13.800 eur, čo veľmi jasne evokuje poskytnutie úveru žalobcom žalovaným na prefinancovanie týchto záväzkov, čím sa žalovaní dostali do tzv. úverového kruhu len sa chabou možnosť splácať svoje záväzky vzhľadom na ich finančné možnosti.

42. S poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné preto úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Dlžníci teda majú vrátiť žalobcovi len sumu poskytnutého úveru t. j. 13.800 Eur a keďže zaplatili celkovo 5.785,05 Eur (podľa tvrdenia žalobcu), pohľadávka žalobcu predstavuje 8.014,95 Eur, ktorá bola žalobcovi výrokom III. priznaná a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

43. Úroky z omeškania boli priznané podľa § 517 ods.1, 2 OZ.

44. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

45. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

46. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Žalovaný požadoval úrok z omeškania od 6.12.2019, preto súd prvej inštancie tomuto návrhu v zmysle dispozičnej zásady vyhovel.

47. Je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z rohu pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13).

48. Zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nálež ÚS SR I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

49. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

50. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

51. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

52. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

53. Súd prvej inštancie preto vyhlásil v zmysle vyššie citovaných právnych ustanovení zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku II. tohto rozsudku za neprijateľnú, pretože ide o ľubovoľnú dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník - spotrebiteľ chcel platbou veriteľovi - dodávateľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, resp. v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa Sadzobníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a až nakoniec splátka istiny úveru. Uvedená zmluvná podmienka už navyše bola viackrát právoplatne vyhlásená za neprijateľnú (napr. rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 16 Csp 80/2018 z 15.11.2018, sp. zn. 16 Csp 93/2018 z 17.1.2019, sp. zn. 16 Csp 134/2019 z 8.10.2019).

54. Súd prvej inštancie sa zaoberal tiež naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalovanej ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalovaná musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo zo zákonných ustanovení

(najmä z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Napokon naliehavý právny záujem na určení a vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyplýva priamo zo zákona, pričom súd prvej inštancie sa v celom rozsahu pridrižiava rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 79/2017 zo dňa 22.3.2018.

55. Podľa § 232 ods. 1 CSP vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynúiteľnosti zákonnými prostriedkami.

56. Podľa § 232 ods. 2 CSP ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

57. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

58. Podľa § 232 ods. 4 CSP ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

59. Súd prvej inštancie podrobil rozhodnutie aj kontextu princípu primeranosti, poukazujúc aj na tzv. Paretovo optimum. Jedná sa z ekonomického pohľadu o taký stav spoločnosti, kedy žiadny jednotlivec, alebo skupina už nemôže dosiahnuť lepšie postavenie bez toho, aby sa postavenie iného subjektu zhoršilo. Ide o rovnovážny stav, kedy ak sa chce mať niekto lepšie než ako sa má, môže tak urobiť len na úkor iného.

60. Vzhľadom k tomu, že žalovaní požiadali o splatenie dlhu v splátkach a vzhľadom na celkovú situáciu žalovaných (žalovaná v 1. rade pracujúca za minimálnu mzdu a žalovaný v 2. rade je invalidný dôchodca s invalidným dôchodkom v sume 271 eur, č. l. 69 a nasl. spisu a č. l. 252 spisu), im súd povolil vzniknutý dlh zaplatiť v 200 eurových mesačných splátkach, pričom súd prihliadal na to, že splátky vo vyššej výške by úplne existenčne ohrozili žalovaných. Súd pri povolení splátok prihliadol na to, že žalovaní prejavili ochotu splácať dlh, hoci pôvodne navrhovali splátku vo výške 50 eur, čo by však spôsobilo vrátenie dlhu v neprímerane dlhej lehote. Povolenie splátok bolo umožnené s tým, že ak nebude uhradená čo len jedna splátka riadne a včas stane sa splatným celý dlh naraz, preto mu v zmysle § 232 ods. 4 CSP povolil mesačné splátky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

61. Súd prvej inštancie tiež konštatuje, že žalovaní žiadali o povolenie zaplatiť dlh v splátkach po 50 eur mesačne, avšak tieto boli ustálené vo výške 200 eur, čo súd považoval vzhľadom na sociálne a pracovné pomery za primerané, pričom pôvodná splátka bola vo výške 225,30 eur mesačne, teda čas splácania dlhu v splátkach je podľa súdu primeraný aj vzhľadom na pomery žalobcu, ako silnej finančnej inštitúcie. Neposkytnutím tejto možnosti žalovaným, by sa pri výške pohľadávky, ktorú žalobca má, dostali do priameho existenčného ohrozenia, pričom súd vyhodnotil situáciu ako z pohľadu žalobcu, tak aj žalovaných.

62. S ohľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

63. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

64. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

65. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

66. Keďže žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 59 % a žalovaný bol úspešný vo zvyšku, t. j. 41 %, súd rozhodol tak, že vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu v spore žalobca má voči žalovanému nárok

na náhradu trov konania v rozsahu 18%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.